**Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest**

►B **EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 2160/2003,**

**17. november 2003,**

**salmonella ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimega mõjurite kontrolli kohta**

(ELT L 325, 12.12.2003, lk 1)

Muudetud:

| | | Euroopa Liidu Teataja | | |
|---|---|---|---|---|
| | | nr | lehekülg | kuupäev |
| ►M1 | Komisjoni määrus (EÜ) nr 1003/2005, 30. juuni 2005 | L 170 | 12 | 1.7.2005 |
| ►M2 | Nõukogu Määrus (EÜ) nr 1791/2006, 20. november 2006 | L 363 | 1 | 20.12.2006 |
| ►M3 | Komisjoni määrus (EÜ) nr 1237/2007, 23. oktoober 2007 | L 280 | 5 | 24.10.2007 |
| ►M4 | Komisjoni määrus (EÜ) nr 213/2009, 18. märts 2009 | L 73 | 5 | 19.3.2009 |
| ►M5 | Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 596/2009, 18. juuni 2009 | L 188 | 14 | 18.7.2009 |

▼B

# EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 2160/2003,

## 17. november 2003,

## salmonella ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimega mõjurite kontrolli kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 152 lõike 4 punkti b,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ([2])

pärast konsulteerimist regioonide komiteega,

tegutsedes asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluskorra kohaselt ([3])

ning arvestades järgmist:

(1) Elusloomad ja loomsed tooted kuuluvad asutamislepingu I lisas esitatud loetelusse. Loomakasvatus ja loomsete toodete turustamine on põllumajandusega tegeleva elanikkonna oluline sissetulekuallikas. Rahvatervise ja loomatervishoiu alase teadlikkuse tõstmisele ühenduses suunatud veterinaarmeetmete rakendamine aitab kaasa põllumajandussektori ratsionaalsele arengule.

(2) Inimeste tervise kaitse otseselt või kaudselt loomadelt inimestele levivate haiguste ja nakkuste (zoonooside) vastu on esmatähtis.

(3) Toidu kaudu levivad zoonoosid võivad põhjustada kannatusi inimestele ning majanduskahju toidutootmisele ja toiduainetetööstusele.

(4) Ka muude allikate, välja arvatud toit, kaudu levivad zoonoosid, eriti metsloomade ja lemmikloomade populatsioonidelt, teevad muret.

(5) Esmatootmise tasandil esinevaid zoonoose tuleb asjakohaselt kontrollida, et tagada käesoleva määruse eesmärkide saavutamine. Sellise esmatootmise puhul aga, kus käitleja tarnib väikestes kogustes esmatooteid otse lõpptarbijale või kohalikesse kauplustesse, on asjakohane rahvatervist kaitsta siseriiklike õigusaktidega. Sel juhul on tootja ja tarbija vahel tihe side. Selline tootmine ei peaks oluliselt suurendama zoonooside esinemissagedust loomapopulatsioonides ühenduses tervikuna. Proovide võtmise ja analüüsi üldnõuded ei pruugi olla praktilised või asjakohased väga väikese loomade arvuga tootjate puhul, kes võivad asuda teatavate geograafiliste piirangutega piirkondades.

([1]) EÜT C 304 E, 20.10.2001, lk 260.
([2]) EÜT C 94, 18.4.2002, lk 18.
([3]) Euroopa Parlamendi 15. mai 2002. aasta arvamus (EÜT C 180 E, 31.7.2003, lk 160), nõukogu 20. veebruari 2003. aasta ühine seisukoht (EÜT C 90 E, 15.4.2003, lk 25) ja Euroopa Parlamendi 19. juuni 2003. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 29. septembri 2003. aasta otsus.

▼B

(6) Nõukogu 17. detsembri 1992. aasta direktiiv 92/117/EMÜ konkreetsete zoonooside ja konkreetsete zoonootilise toimega mõjurite vastaste kaitsemeetmete kohta loomadel ja loomsetel saadustel toidu kaudu saadavate nakkushaiguste ja mürgistuste vältimiseks ([1]) näeb ette teatavate zoonooside seiresüsteemide ja salmonella kontrolli rakendamise teatavates kodulinnukarjades.

(7) Selle direktiiviga nõuti, et liikmesriigid esitaksid komisjonile direktiivi eesmärkide saavutamiseks võetud siseriiklikud meetmed ning koostaksid plaanid kodulindude salmonelloosi seireks. Nõukogu direktiiv 97/22/EÜ, ([2]) millega muudeti direktiivi 92/117/EMÜ, peatas siiski selle nõude kuni direktiivi 92/117/EMÜ artiklis 15a sätestatud ülevaatuseni.

(8) Mitmed liikmesriigid on salmonelloosi seireplaanid juba esitanud ja komisjon on need heaks kiitnud. Lisaks nõuti kõikidelt liikmesriikidelt alates 1. jaanuarist 1998 direktiivi 92/117/EMÜ III lisa I jaos salmonelloosi kohta sätestatud miinimummeetmete täitmist ning salmonelloosi levimise vältimiseks põllumajandustootmisse võetavaid meetmeid kirjeldavate eeskirjade kehtestamist.

(9) Need miinimummeetmed olid suunatud salmonelloosi seirele ja kontrollile liigi *Gallus gallus* aretuskarjades. Kui võetud proovides avastati ja kinnitati serotüüpide *Salmonella enteritidis* või *Salmonella typhimurium* esinemist, sätestas direktiiv 92/117/EMÜ konkreetsed nakkuse tõrjemeetmed.

(10) Teatavate loomapopulatsioonides esinevate zoonooside seire ja tõrje on sätestatud muudes ühenduse õigusaktides. Veiste tuberkuloosi ja veiste brutselloosi käsitleb eelkõige nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest kauplemist veiste ja sigadega mõjutavate loomade tervishoiu probleemide kohta. ([3]) Lammaste ja kitsede brutselloosi käitleb nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/68/EMÜ lammaste ja kitsede ühendusesisest kaubandust reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta. ([4]) Käesolev määrus ei peaks neid olemasolevaid nõudeid asjatult dubleerima.

(11) Lisaks sellele peaksid toiduhügieeni käsitlevad ühenduse õigusaktid tulevikus hõlmama zoonooside ja zoonootiliste mõjurite profülaktikaks, tõrjeks ja seireks vajalikke elemente ning sisaldama konkreetseid nõudeid toidu mikrobioloogilise kvaliteedi kohta.

(12) Direktiiv 92/117/EMÜ sätestas andmete kogumise zoonooside ja zoonootiliste mõjurite esinemise kohta söötades, loomades, toidus ja inimestes. See andmekogumissüsteem, kuigi ühtlustamata ja seepärast liikmesriikide võrdlemiseks sobimatu, on aluseks zoonooside ja zoonootiliste mõjurite hetkeolukorra hindamisel ühenduses.

(13) Selle andmekogumissüsteemi tulemustest nähtub, et teatavad zoonootilised mõjurid, nimelt *Salmonella* spp. and *Campylobacter* spp., põhjustavad enamiku inimestel esinevatest zoonoosidest. Tundub, et inimeste salmonelloosijuhtumid näitavad vähenemise trendi, eriti *Salmonella enteritidis*'e ja *Salmonella typhimurium*'i osas, peegeldades seega ühenduse seonduvate tõrjemeetmete edukust. Sellest olenemata võib oletada, et paljudest juhtumitest ei teatata ja kogutud andmed ei pruugi seetõttu anda täit pilti olukorrast.

([1]) EÜT L 62, 15.3.1993, lk 38. Direktiivi on viimati muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 806/2003 (EÜT L 122, 16.5.2003, lk 1).
([2]) EÜT L 113, 30.4.1997, lk 9.
([3]) EÜT 121, 29.7.1964, lk 1977/64. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1226/2002 (EÜT L 179, 9.7.2002, lk 13).
([4]) EÜT L 46, 19.2.1991, lk 19. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 806/2003.

▼B

(14) Tervishoiuga seotud veterinaarmeetmete teaduskomitee oma 12. aprillil 2000. aastal vastu võetud arvamuses zoonooside kohta leidis, et sel ajal kehtinud meetmed toidu kaudu levivate zoonootiliste nakkuste tõrjeks olid ebapiisavad. Edasi leidis komitee, et liikmesriikide kogutavad epidemioloogilised andmed olid mittetäielikud ja ei võimaldanud täielikku võrdlust. Selle tulemusena soovitas komitee täiustatud seiremeetmeid ja määratles riskide juhtimise võimalused.

(15) Seetõttu tuleb olemasolevaid tõrjesüsteeme täiustada konkreetsete zoonootiliste mõjurite suhtes. Samaaegselt asendavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta direktiivis 2003/99/EÜ sätestatud eeskirjad zoonooside ja zoonootiliste mõjurite seire kohta, millega muudeti nõukogu otsust 90/424/EMÜ ja tühistati nõukogu direktiiv 92/117/EMÜ, ([1]) direktiivis 92/117/EMÜ kehtestatud seire- ja andmekogumissüsteemid.

(16) Põhimõtteliselt peaks kontroll hõlmama kogu toiduahela põllumajandustootmisest toidulauani.

(17) Sellist kontrolli kehtestavad eeskirjad peaksid üldjuhul olema kehtestatud söötade, loomatervishoiu ja toiduhügieeni käsitlevate ühenduse õigusaktide alusel.

(18) Teatavate zoonooside ja zoonootiliste mõjurite puhul tuleb siiski sätestada konkreetsed tõrjenõuded.

(19) Need konkreetsed nõuded peaksid lähtuma zoonooside ja zoonootiliste mõjurite esinemissageduse vähendamise eesmärgist.

(20) Tuleks kehtestada loomapopulatsioonide zoonooside ja zoonootiliste mõjurite osas eesmärgid, võttes arvesse eriti nende esinemissagedust ja epidemioloogilist arengut loomade ja inimeste populatsioonides, söödas ja toidus, nende raskust inimestele, nende potentsiaalseid majanduslikke tagajärgi, teaduslikke nõuandeid ja olemasolevaid asjakohaseid meetmeid nende esinemissageduse vähendamiseks. Eesmärgid võidakse vajaduse korral kehtestada toiduahela muude osade suhtes.

(21) Eesmärkide õigeaegse saavutamise tagamiseks tuleks liikmesriikidel kehtestada konkreetsed tõrjeprogrammid, mille peaks heaks kiitma ühendus.

(22) Põhivastutus toiduohutuse eest peaks lasuma toidu- ja söödakäitlejatel. Liikmesriigid peaksid seepärast soodustama kogu tootmisharu hõlmavate tõrjeprogrammide väljatöötamist.

(23) Liikmesriigid ning toidu- ja söödakäitlejad võivad soovida konkreetsete tõrjemeetodite kasutamist oma tõrjeprogrammides. Teatavad meetodid ei pruugi siiski olla vastuvõetavad, eriti kui need takistavad üldeesmärgi saavutamist, segavad vajalikke tõrjesüsteeme või põhjustavad potentsiaalset ohtu rahvatervisele. Seetõttu tuleks sätestada asjakohased meetmed, mis võimaldaksid ühendusel otsustada, et teatavaid tõrjemeetodeid ei tohiks tõrjeprogrammides kasutada.

(24) Lisaks võivad olemas olla või võidakse välja töötada tõrjemeetodid, mis sellistena ei kuulu ühenduse mis tahes toodete heakskiitmist käsitleva õigusakti alla, kuid aitaksid saavutada konkreetsete zoonooside ja zoonootiliste mõjurite esinemissageduse vähendamise eesmärki. Seepärast peaks olema võimalik heaks kiita selliste meetodite kasutamine ühenduse tasandil.

(25) Oluline on tagada, et loomi tuuakse sisse karjadest, mida on kontrollitud kooskõlas käesoleva määruse nõuetega. Konkreetse kontrolliprogrammi kehtimise ajal tuleks kontrolli tulemused edastada loomade ostjale. Sellel eesmärgil tuleks lisada

([1]) EÜT L 325, 12.12.2003, lk 31.

▼B

konkreetsed nõuded vastavatele ühendusesisest kaubandust ja importi kolmandatest riikidest käsitlevatele ühenduse õigusaktidele, eriti elusloomi ja haudemune sisaldavate saadetiste kohta. Direktiivi 64/432/EMÜ, nõukogu 12. detsembri 1972. aasta direktiivi 72/462/EMÜ tervishoiu- ja veterinaarinspektsiooni probleemide kohta veiste ja sigade ning värske liha impordil kolmandatest riikidest ([1]) ja nõukogu 15. oktoobri 1990. aasta direktiivi 90/539/EMÜ kodulindude ja haudemunade ühendusesisest kaubandust ja importi kolmandatest riikidest reguleerivate loomatervishoiu tingimuste kohta ([2]) tuleks vastavalt muuta.

(26) Käesoleva määruse vastuvõtmine ei tohiks mõjutada Soome ja Rootsi liitumisel ühendusega nendega kokku lepitud täiendavaid tagatisi, mis on kinnitatud komisjoni otsustega 94/968/EÜ, ([3]) 95/50/EÜ, ([4]) 95/160/EÜ, ([5]) 95/161/EÜ, ([6]) 95/168/EÜ ([7]) ja nõukogu otsustega 95/409/EÜ, ([8]) 95/410/EÜ ([9]) ja 95/411/EÜ. ([10]) Käesolevas määruses tuleks sätestada kord üleminekuperioodi ajal tagatiste andmiseks mis tahes liikmesriigile, millel on heaks kiidetud riiklik kontrolliprogramm, mis ületab ühenduse miinimumnõudeid salmonella osas. Selliste liikmesriikidega kaubeldavate elusloomade ja haudemunade kontrollid peaksid vastama selle riigi kontrolliprogrammis sätestatud kriteeriumitele. Loomsete toodete hügieenieeskirju käsitlevad ühenduse õigusaktid peaksid tulevikus sätestama sarnase korra liha ja toidumunade suhtes.

(27) Ühendusse eksportivad kolmandad riigid peavad rakendama samaväärseid zoonooside kontrollimeetmeid samaaegselt meetmete rakendamisega ühenduses.

(28) Salmonella kontrolli puhul kaldub kättesaadav teave näitama, et kodulinnusaadused on inimeste salmonelloosi üks peamisi allikaid. Seepärast tuleks nende saaduste tootmisele rakendada tõrjemeetmeid, laiendades seeläbi direktiiviga 92/117/EMÜ algatatud meetmeid. Toidumunade tootmise puhul on oluline kehtestada konkreetsed meetmed sellistelt karjadelt pärit toodete turuleviimise suhtes, mille puhul ei ole kontrollitud asjakohase salmonella puudumist. Linnuliha puhul on eesmärgiks viia turule linnuliha, mille puhul on mõistlikult tagatud, et see on asjaomasest salmonellast vaba. Toidukäitlejatele on vaja üleminekuperioodi, et kohaneda kavandatud meetmetega, mida võib edaspidi muuta eeskätt teaduslikku riskianalüüsi arvestades.

(29) On asjakohane määrata riiklikud ja ühenduse tugilaborid nõu ja abi andmiseks käesoleva määruse reguleerimisalasse jäävates küsimustes.

(30) Käesoleva määruse ühtse rakendamise tagamiseks tuleks sätestada ühenduse auditite ja kontrollide organiseerimine kooskõlas ühenduse muude õigusaktidega selles vallas.

---

([1]) EÜT L 302, 31.12.1972, lk 28. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 807/2003 (EÜT L 122, 16.5.2003, lk 36).
([2]) EÜT L 303, 31.10.1990, lk 6. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 806/2003.
([3]) EÜT L 371, 31.12.1994, lk 36.
([4]) EÜT L 53, 9.3.1995, lk 31.
([5]) EÜT L 105, 9.5.1995, lk 40. Otsust on viimati muudetud otsusega 97/278/EÜ (EÜT L 110, 26.4.1997, lk 77).
([6]) EÜT L 105, 9.5.1995, lk 44. Otsust on viimati muudetud otsusega 97/278/EÜ.
([7]) EÜT L 109, 16.5.1995, lk 44. Otsust on viimati muudetud otsusega 97/278/EÜ.
([8]) EÜT L 243, 11.10.1995, lk 21. Otsust on viimati muudetud otsusega 98/227/EÜ (EÜT L 87, 21.3.1998, lk 14).
([9]) EÜT L 243, 11.10.1995, lk 25. Otsust on viimati muudetud otsusega 98/227/EÜ.
([10]) EÜT L 243, 11.10.1995, lk 29. Otsust on viimati muudetud otsusega 98/227/EÜ.

▼B

(31) Tuleks sätestada asjakohased meetmed käesoleva määruse teatavate sätete muutmiseks, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut ning rakendus- ja üleminekumeetmete vastuvõtmiseks.

(32) Teaduse ja tehnika arengu arvesse võtmiseks tuleks tagada komisjoni ja liikmesriikide tihe ja tõhus koostöö alalise komitee raames, mis on moodustatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused. ([1])

(33) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlus, ([2])

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

## I PEATÜKK

## SISSEJUHATAVAD SÄTTED

### *Artikkel 1*

### Sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva määruse eesmärgiks on tagada nõuetekohaste ja tõhusate meetmete võtmine salmonella ja teiste zoonootiliste mõjurite avastamiseks ja tõrjeks kõikidel asjakohastel tootmis-, töötlemis- ja jaotustasanditel, eriti esmatootmistasandil, sealhulgas söödas, et vähendada nende esinemist ja ohtu, mida nad põhjustavad rahvatervisele.

2. Käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvad:

a) eesmärkide kinnitamine konkreetsete zoonooside esinemissageduse vähendamiseks loomapopulatsioonides:

   i) esmatootmistasandil ja

   ii) kui see on asjaomase zoonoosi või zoonootilise mõjuri puhul asjakohane, muudel toiduahela tasanditel, sealhulgas toidus ja söödas;

b) liikmesriikide ning toidu- ja söödakäitlejate kehtestatud konkreetsete tõrjeprogrammide heakskiitmine;

c) zoonooside ja zoonootiliste mõjurite esinemissageduse vähendamiseks rakendatavaid teatavaid kontrollimeetodeid käsitlevate konkreetsete eeskirjade vastuvõtmine;

d) teatavate loomade ja nende saaduste ühendusesisest kaubandust ja importi kolmandatest riikidest käsitlevate eeskirjade vastuvõtmine.

3. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise esmatoodangu suhtes:

a) eraotstarbeliseks kasutamiseks;

b) kui käitleja tarnib väikestes kogustes esmatooteid otse lõpptarbijale või kohalikesse jaekaubandusettevõtetesse, kes pakuvad esmatooteid lõpptarbijale.

4. Liikmesriigis kehtestavad lõike 3 punktis b märgitud tegevusi reguleerivad eeskirjad siseriiklike õigusaktide alusel. Selliste siseriiklike eeskirjade eesmärgiks on tagada käesoleva määruse eesmärkide saavutamine.

([1]) EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.
([2]) EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼B

5. Käesolevat määrust kohaldatakse, ilma et see piiraks ühenduse konkreetsemaid sätteid, mis käsitlevad loomade tervishoidu, loomasöötu, toiduhügieeni, inimestele nakkavaid haigusi, töötervishoidu ja -ohutust, geenitehnoloogiat ja transmissiivseid spongioosseid entsefalopaatiaid.

*Artikkel 2*

**Mõisted**

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. määruses (EÜ) nr 178/2002 sätestatud mõisted;

2. direktiivis 2003/99/EÜ sätestatud mõisted; ja

3. järgmised mõisted:

   a) *kari-* loom või loomade rühm, keda hoitakse majandis epidemioloogilise üksusena; ja

   b) *linnukari-* kõik ühesuguse tervisestaatusega kodulinnud, keda hoitakse samas ruumis või samas tarandikus ja kes moodustavad ühe epidemioloogilise üksuse; siseruumides hoitavate kodulindude puhul kõik sama õhuruumi jagavad linnud.

*Artikkel 3*

**Pädevad asutused**

1. Iga liikmesriik määrab pädeva asutuse või pädevad asutused käesoleva määruse täitmiseks ja teavitab sellest komisjoni. Kui liikmesriik määrab rohkem kui ühe pädeva asutuse, siis ta:

a) teatab komisjonile pädeva asutuse, mis on kontaktpunktiks komisjoniga kontakteerumisel; ja

b) tagab, et pädevad asutused teevad koostööd käesoleva määruse nõuete nõuetekohase täitmise tagamiseks.

2. Pädeva asutuse või pädevate asutuste ülesanne on eelkõige:

a) artikli 5 lõikes 1 sätestatud programmide koostamine ja neile eriti saadud andmeid ja tulemusi arvesse võttes vajalikuks osutuvate muudatuste ettevalmistamine;

b) artiklis 5 sätestatud siseriiklike kontrolliprogrammide läbiviimisel kasutatud vahendite ja saadud tulemuste hindamiseks vajalike andmete kogumine ja nende andmete iga-aastane esitamine komisjonile, sealhulgas mis tahes uuringute tulemused, võttes arvesse kooskõlas direktiivi 2003/99/EÜ artikli 9 lõikega 1 kehtestatud eeskirju;

c) regulaarsed kontrollid toidu- ja vajaduse korral söödakäitlejate tööruumides käesoleva määruse nõuete järgimise kontrolli eesmärgil.

II PEATÜKK

**ÜHENDUSE EESMÄRGID**

*Artikkel 4*

**Ühenduse eesmärgid zoonooside ja zoonootiliste mõjurite esinemissageduse vähendamiseks**

1. Ühenduse eesmärgid kehtestatakse I lisa 1. tulbas loetletud zoonooside ja zoonootiliste mõjurite esinemissageduse vähendamiseks I lisa 2. tulbas loetletud loomapopulatsioonides, võttes arvesse eelkõige järgmisi asjaolusid:

▼B

a) olemasolevate siseriiklike meetmete rakendamisel saadud kogemused; ja

b) olemasolevate ühenduse nõuete alusel komisjonile või Euroopa Toiduohutusametile edastatud teave, eriti direktiivis 2003/99/EÜ ning eriti selle artiklis 5 sätestatud teabe raames.

▼M5

Eesmärgid ja nende võimalikud muudatused kehtestab komisjon. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

2. Lõikes 1 nimetatud eesmärgid hõlmavad vähemalt:

a) järgmisi arvandmeid:

i) positiivsete epidemioloogiliste ühikute maksimumprotsent; ja/või

ii) positiivsete epidemioloogiliste ühikute väikseim protsentuaalne vähenemine;

b) suurim lubatud tähtaeg, mille jooksul tuleb eesmärk saavutada;

c) punktis 2 märgitud epidemioloogiliste ühikute määratlus;

d) eesmärgi saavutamise tõendamiseks vajalike kontrollikavade määratlemine; ja

e) rahvatervisele oluliste serotüüpide või muude I lisa 1. tulbas loetletud zoonooside või zoonootiliste mõjurite määratlemine, kui see on asjakohane, võttes arvesse lõike 6 punktis c loetletud üldtingimusi ja mis tahes eritingimusi, mis on sätestatud III lisas.

3. Ühenduse eesmärgid kehtestatakse esmakordselt enne I lisa 4. tulbas näidatud asjakohaseid kuupäevi.

4. a) Ühenduse iga eesmärgi määratlemisel esitab komisjon selle eeldatavate kulude ja tulude analüüsi. Kõnesolevas analüüsis võetakse arvesse eelkõige lõikes 6 punktis c sätestatud tingimusi. Liikmesriigid pakuvad komisjonile viimase taotlusel kogu vajaliku abi analüüsi ettevalmistamiseks.

b) Enne ühenduse iga eesmärgi kohta ettepaneku tegemist konsulteerib ühendus liikmesriikidega artikli 14 sättes 1 viidatud komitees oma analüüsi tulemuste osas.

c) Selle analüüsi tulemusi ja liikmesriikidega konsulteerimist silmas pidades esitab komisjon vajaduse korral ettepanekud ühenduse eesmärkide kohta.

5. Erandina lõike 2 punktist e ja lõikest 4 kohaldatakse kodulindudele üleminekuperioodi jooksul siiski järgmiseid eeskirju.

*Gallus gallus* liiki aretuskarjadele selleks üleminekuperioodiks kehtestatud ühenduse eesmärk peab hõlmama viit kõige enamlevinud salmonella serotüüpi inimeste salmonelloosis, mis tuvastatakse EÜ seiresüsteemide kaudu kogutavate andmete põhjal. Munevatele kanadele, broileritele ja kalkunitele selleks üleminekuperioodiks kehtestatud ühenduse eesmärgid peavad hõlmama *Salmonella enteritidis*'t ja *Salmonella typhimurium*'i. Vajaduse korral võib neid eesmärke kooskõlas lõikega 4 tehtud analüüsi tulemuste alusel siiski laiendada ka teistele serotüüpidele.

Üleminekuperioodi kohaldatakse igale ühenduse eesmärgile salmonella esinemissageduse vähendamiseks kodulindudes. See kestab igal kord kolm aastat alates I lisa 5. tulbas märgitud kuupäevast.

6. ►M5 a) Komisjon võib I lisa muuta punktis b loetletud eesmärkidel, olles arvesse võtnud eeskätt punktis c loetletud tingimusi. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid,

▼B

võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. ◄

b) I lisa muudatused võivad muuta ühenduse eesmärkide kehtestamise nõuete ulatust, lisades, piirates või muutes järgmist:

i) zoonoose või zoonootilisi mõjureid;

ii) toiduahela tasandeid; ja/või

iii) asjaomaseid loomapopulatsioone.

c) Enne I lisa muutmist tuleb kaaluda järgmisi asjaomase zoonoosi või zoonootilise mõjuriga seotud kriteeriume:

i) selle esinemissagedus looma- ja inimpopulatsioonis, söödas ja toidus;

ii) kui raske on selle mõju inimestele;

iii) selle majanduslikud tagajärjed loomade ja inimeste tervishoiule ning sööda- ja toidukäitlejatele;

iv) epidemioloogilised arengud looma- ja inimpopulatsioonis, söödas ja toidus;

v) teaduslikud nõuanded;

vi) tehnoloogilised arengud, eriti kättesaadavate kontrollivõimaluste praktilisusega seonduvalt; ja

vii) aretussüsteeme ja tootmismeetodeid puudutavad nõuded ja arengud.

▼M5

7. III lisa võib muuta või täiendada komisjon. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

8. Komisjon vaatab läbi ühenduse eesmärkide rakendamise ja arvestab sellist läbivaatamist edasiste eesmärkide kohta ettepanekute tegemisel.

9. I lisa 1. tulbas loetletud zoonooside ja zoonootiliste mõjurite esinemissageduse vähendamiseks võetud meetmed rakendatakse kooskõlas käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega ning nende alusel vastu võetud eeskirjadega.

## III PEATÜKK

## KONTROLLIPROGRAMMID

### *Artikkel 5*

### Siseriiklikud kontrolliprogrammid

1. Artiklis 4 sätestatud ühenduse eesmärkide saavutamiseks kehtestavad liikmesriigid siseriiklikud kontrolliprogrammid I lisas loetletud iga zoonoosi ja zoonootilise mõjuri jaoks. Siseriiklikes kontrolliprogrammides võetakse arvesse zoonooside geograafilist levikut igas liikmesriigis ja tõhusate kontrollimeetmete rakendamise finantsmõju esmatootjatele ning sööda- ja toidukäitlejatele.

2. Siseriiklikud kontrolliprogrammid peavad olema pidevad ja hõlmama vähemalt kolme järjestikust aastat.

3. Siseriiklikes kontrolliprogrammides:

▼B

a) sätestatakse zoonooside ja zoonootiliste mõjurite avastamine kooskõlas nõuete ja proovide võtmise miinimumeeskirjadega, mis on sätestatud II lisas;

b) määratletakse pädevate asutuste ning toidu- ja söödakäitlejate vastav vastutus;

c) kirjeldatakse, milliseid tõrjemeetmeid tuleb võtta zoonooside ja zoonootiliste mõjurite avastamise järel, eriti rahvatervise kaitseks, sealhulgas II lisas sätestatud erimeetmete rakendamine;

d) jäetakse võimalus sätete alusel tehtud edusammude hindamiseks ja nende programmide läbivaatamiseks, eriti zoonooside ja zoonootiliste mõjurite avastamisest saadud tulemusi silmas pidades.

4. Siseriiklikud kontrolliprogrammid peavad hõlmama vähemalt järgmisi toiduahela etappe:

a) söödatootmine;

b) loomade esmatoodang;

c) loomsete toodete töötlemine ja ettevalmistamine.

5. Siseriiklikud kontrolliprogrammid peavad II lisa A osas sätestatud ametlike kontrollimeetmete osana sisaldama kontrollimeetodite ja vastavate kontrollimiste hindamiskriteeriumite sätteid riigi territooriumil lähetatavate loomade ja haudemunade kontrollimiseks.

▼M5

6. II lisas sätestatud nõudeid ja minimaalseid proovide võtmise eeskirju võib muuta, kohandada või täiendada komisjon, olles arvesse võtnud artikli 4 lõike 6 punktis c loetletud kriteeriume. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

7. Kuue kuu jooksul alates artiklis 4 sätestatud ühenduse eesmärkide kehtestamisest esitavad liikmesriigid oma siseriiklikud kontrolliprogrammid komisjonile ja sätestavad rakendusmeetmed.

▼M2

Bulgaaria ja Rumeenia puhul on esitamiskuupäevaks ühinemiskuupäev, kui siseriiklike kontrolliprogrammide teistele liikmesriikidele esitamise kuupäev on juba möödunud.

▼B

*Artikkel 6*

**Siseriiklike kontrolliprogrammide heakskiitmine**

1. Pärast seda, kui liikmesriik on esitanud siseriikliku kontrolliprogrammi kooskõlas artikliga 5, on komisjonil kaks kuud liikmesriigilt täiendava asjakohase ja vajaliku teabe nõudmiseks. Liikmesriik esitab sellise täiendava teabe kahe kuu jooksul alates sellise taotluse saamisest. Komisjon teeb kahe kuu jooksul alates sellise täiendava teabe saamisest või, kui komisjon täiendavat teavet ei nõudnud, siis kuue kuu jooksul alates kontrolliprogrammi esitamisest kindlaks, kas see vastab asjakohastele eeskirjadele, sealhulgas eelkõige käesolevale määrusele.

2. Kui komisjon on teinud kindlaks siseriikliku kontrolliprogrammi vastavuse, või selle esitanud liikmesriigi taotluse korral, esitatakse programm asjatu viivituseta heakskiitmiseks artikli 14 lõikes 2 sätestatud korras.

3. Muudatused eelnevalt heaks kiidetud programmile vastavalt lõikele 2 võidakse heaks kiita artikli 14 lõikes 2 sätestatud korras, et võtta arvesse olukorra arengut asjaomases liikmesriigis, eriti artikli 5 lõike 3 punktis d viidatud tulemuste alusel.

▼B

*Artikkel 7*

**Toidu- ja söödakäitlejate kontrolliprogrammid**

1. Toidu- ja söödakäitlejad või selliseid käitlejaid esindavad organisatsioonid võivad kehtestada kontrolliprogramme, mis võimalikult ulatuslikult hõlmavad kõiki tootmise, töötlemise ja jaotuse etappe.

2. Kui toidu- ja söödakäitlejad soovivad, et nende kontrolliprogrammid moodustaksid siseriikliku programmi osa, tuleb neil või neid esindavatel organisatsioonidel oma kontrolliprogrammid ja nende mis tahes muudatused esitada heakskiitmiseks oma asukoha liikmesriigi pädevale asutusele. Kui asjaomane käitlemine leiab aset mitmes erinevas liikmesriigis, kiidetakse programmid heaks iga liikmesriigi kohta eraldi.

3. Pädev asutus võib vastavalt lõikele 2 esitatud kontrolliprogrammid heaks kiita ainult siis, kui on veendunud, et kontrolliprogrammid vastavad II lisas sätestatud asjakohastele nõuetele ja asjakohase siseriikliku kontrolliprogrammi eesmärkidele.

4. Liikmesriigid peavad ajakohaseid loetelusid toidu- ja söödakäitlejate või neid esindavate organisatsioonide heakskiidetud kontrolliprogrammidest. Loetelud esitatakse komisjonile selle taotluse korral.

5. Toidu- ja söödakäitlejad või neid esindavad organisatsioonid teavitavad pädevaid asutusi regulaarselt oma kontrolliprogrammide tulemustest.

IV PEATÜKK

**KONTROLLIMEETODID**

*Artikkel 8*

**Konkreetsed kontrollimeetodid**

1. ►M5 Komisjoni initsiatiivil või liikmesriigi taotluse korral: ◄

a) võidakse otsustada konkreetsete kontrollimeetodite rakendamine zoonooside ja zoonootiliste mõjurite esinemissageduse vähendamiseks loomade esmatootmisetapis ja teistes toiduahela etappides;

b) võidakse vastu võtta eeskirjad punktis a viidatud meetodite kasutamise tingimuste suhtes;

c) võidakse vastu võtta üksikasjalikud eeskirjad vajalike dokumentide ja menetluste, samuti punktis a viidatud meetodite miinimumnõuete kohta; ja

d) võidakse otsustada, et teatavaid konkreetseid kontrollimeetodeid ei kasutata kontrolliprogrammide osana.

▼M5

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

2. Lõike 1 punktides a, b ja c viidatud sätteid ei kohaldata meetoditele, milles kasutatakse loomasöötu, toidulisandeid või veterinaarmeditsiintooteid käsitlevate ühenduse õigusaktidega reguleeritud tehnikaid või aineid.

▼B

V PEATÜKK

**KAUBANDUS**

*Artikkel 9*

**Ühendusesisene kaubandus**

1. Hiljemalt I lisa 5. tulbas märgitud kuupäevadest alates tuleb 2. tulbas loetletud liikide linnu- ja loomakarju kontrollida 1. tulbas loetletud zoonooside ja zoonootiliste mõjurite suhtes enne elusloomade või haudemunade mis tahes lähetamist päritolukoha käitlemisettevõttest. Kontrollimise kuupäev ja tulemus kantakse ühenduse õigusaktides sätestatud asjaomastele tervisesertifikaatidele.

2. Sihtkoha liikmesriik võib artikli 14 lõikes 2 sätestatud korras omada õigust üleminekuperioodil nõuda, et asjaomastes terviseohutuse sertifikaatides viidatavad kontrollitulemused lähetuskoha liikmesriigis kontrollimisele kuuluvate loomade ja haudemunade saadetiste puhul salmonella osas vastaksid samadele kriteeriumitele, kui sihtkoha riigi siseriiklikus programmis siseriiklikul territooriumil lähetatavate saadetiste puhul kooskõlas artikli 5 lõikega 5 on heaks kiidetud.

Luba võidakse tühistada sama korra alusel.

3. Enne käesoleva määruse jõustumist kehtinud erimeetmeid salmonella suhtes, mida kohaldati Soome ja Rootsi lähetatavatele elusloomadele, kohaldatakse edasi, nagu nad oleksid heaks kiidetud kooskõlas lõikega 2.

▼M5

4. Ilma et see piiraks artikli 5 lõiget 6, võib komisjon sätestada konkreetsed eeskirjad artikli 5 lõikes 5 ja käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kriteeriumide kehtestamisele liikmesriikide poolt. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

*Artikkel 10*

**Import kolmandatest riikidest**

1. I lisa 5. tulbas märgitud kuupäevadest alates on asjaomase liigi või kategooria puhul ühenduse õigusaktides sätestatud selliste kolmandate riikide loeteludesse lisamine või säilitamine, kust liikmesriikidel on lubatud käesoleva määrusega reguleeritud loomi või haudemune importida, lubatud siis, kui asjaomane kolmas riik esitab komisjonile artiklis 5 sätestatud kontrolliprogrammidega samaväärse programmi ja see kooskõlas käesoleva artikliga heaks kiidetakse. Programmis tuleb üksikasjalikult esitada selle riigi pakutavad tagatised zoonooside ja zoonootiliste mõjurite kontrolli ja tõrje suhtes. Need tagatised peavad olema vähemalt samaväärsed käesolevas määruses sätestatud tagatistega. Komisjoni Veterinaar- ja Toiduamet kaasatakse tihedalt seiresse, et tõendada samaväärsete kontrolliprogrammide olemasolu kolmandates riikides.

2. Need programmid kiidetakse heaks kooskõlas artikli 14 lõikes 2 viidatud korraga, tingimusel et programmis kirjeldatud meetmete samaväärsus ühenduse eeskirjade alusel rakendatavate asjakohaste nõuetega on objektiivselt tõendatud. Selle korra kohaselt võib lubada käesolevas määruses sätestatud garantiidest erinevaid garantiisid, tingimusel et need ei ole soodsamad ühendusesisesele kaubandusele kohaldatavad garantiid.

3. Kolmandate riikide suhtes, kellega on sisse seatud regulaarsed kaubavood, kohaldatakse artikli 5 lõike 7 ja artikli 6 lõike 1 sätteid programmide esitamise ja heakskiitmise tähtaegade kohta. Kaubavoogu

▼B

rajavate või taastavate kolmandate riikide suhtes kohaldatakse artiklis 6 sätestatud tähtaegu.

4. I lisa 2. tulbas loetletud liiki linnu- ja loomakarju kontrollitakse enne elusloomade või haudemunade lähetamist päritolukoha käitlemisettevõttest. Linnu- ja loomakarjade puhul kontrollitakse I lisa 1. tulbas või vajaduse korral lõikes 1 sätestatud samaväärsete garantiide eesmärgi saavutamiseks artikli 14 lõikes 2 sätestatud korras määratletud zoonoose ja zoonootilisi mõjureid. Kontrollimise kuupäev ja tulemus kantakse asjaomastele impordisertifikaatidele, selleks muudetakse vastavalt ühenduse õigusaktides sätestatud näidiseid.

▼M5

5. Lõppsihtkoha liikmesriigile võib vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele anda loa nõuda üleminekuperioodil, et lõikes 4 viidatud kontrollitulemused vastaksid siseriiklikus programmis kooskõlas artikli 5 lõikega 5 sätestatud kriteeriumidele. Komisjon võib loa tühistada ja, ilma et see piiraks artikli 5 lõike 6 kohaldamist, sätestada konkreetsed eeskirjad selliste kriteeriumide kohta. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

6. Ühenduse õigusaktides sätestatud selliste kolmandate riikide loeteludesse lisamine või säilitamine asjaomase tooteliigi või -kategooria puhul, kust liikmesriikidel on lubatud käesoleva määrusega reguleeritud tooteid importida, on lubatud siis, kui asjaomane kolmas riik esitab komisjonile määruses sätestatud garantiidega samaväärsed garantiid.

## VI PEATÜKK

## LABORID

### *Artikkel 11*

### Tugilaborid

1. Ühenduse tugilaborid I lisa 1. tulbas loetletud zoonooside ja zoonootiliste mõjurite analüüsiks ja kontrollimiseks määratakse artikli 14 lõikes 2 sätestatud korras.

▼M5

2. Ühenduse tugilaborite ülesanded ja kohustused, eriti arvesse võttes nende tegevuse koordineerimist siseriiklike tugilaboritega, sätestab komisjon. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

3. Liikmesriigid määravad siseriiklikud tugilaborid I lisa 1. tulbas loetletud zoonooside ja zoonootiliste mõjurite analüüsiks ja kontrollimiseks. Komisjonile teatatakse laborite nimed ja aadressid.

▼M5

4. Komisjon võib sätestada siseriiklike tugilaborite teatavad ülesanded ja kohustused, eriti võttes arvesse nende ja liikmesriikides artikli 12 lõike 1 punkti a alusel määratud asjaomaste laborite tegevuse koordineerimist. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

*Artikkel 12*

**Laborite, kvaliteedinõuete ja heakskiidetud kontrollimeetodite heakskiitmine**

1. Proovide analüüsimisel I lisa 1. tulbas viidatud zoonooside ja zoonootiliste mõjurite esinemise kontrollimiseks nõutakse artiklite 5 ja 7 kohastes kontrolliprogrammides osalevatelt laboritelt järgmist:

a) neid on tunnustanud pädev asutus; ja

b) nad rakendavad kvaliteedi tagamise süsteeme, mis vastavad kehtiva EN/ISO standardi nõuetele, hiljemalt 24 kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist või 24 kuu jooksul pärast uute zoonooside või zoonootiliste mõjurite lisamist I lisa 1. tulpa.

2. Laborid osalevad regulaarselt siseriiklike tugilaborite organiseeritavatel või koordineeritavatel ühiskontrollidel.

3. I lisa 1. tulbas viidatud zoonooside ja zoonootiliste mõjurite esinemise kontrollimisel kasutatakse standardmeetoditena rahvusvaheliste standardiasutuste soovituslikke meetodeid ja protokolle.

Alternatiivseid meetodeid võib kasutada, kui need on kinnitatud kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud eeskirjadega ja annavad asjakohaste standardmeetoditega samaväärseid tulemusi.

▼M5

Vajaduse korral võib komisjon heaks kiita muid kontrollimeetodeid. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

VII PEATÜKK

**RAKENDAMINE**

▼M5

*Artikkel 13*

**Rakendus- ja üleminekumeetmed**

Komisjon võib vastu võtta asjakohased üleminekumeetmed või rakendusmeetmed, sealhulgas vajalikud muudatused asjaomastes terviseohutuse sertifikaatides. Üldised üleminekumeetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda uute vähem oluliste sätetega, eelkõige käesoleva määruse sätetega kehtestatud nõuete täiendavate üksikasjadega, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Muid rakendus- või üleminekumeetmeid võib vastu võtta vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

▼B

*Artikkel 14*

**Komiteemenetlus**

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 178/2002 kohaselt moodustatud alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee (edaspidi “komitee”).

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatut.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

▼M5

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

▼B

*Artikkel 15*

**Euroopa Toiduohutusametiga konsulteerimine**

Komisjon konsulteerib Euroopa Toiduohutusametiga käesoleva määruse reguleerimisalasse jäävates mis tahes küsimustes, millel võiks olla oluline mõju rahvatervisele, eeskätt enne ühenduse eesmärkide kohta ettepanekute tegemist kooskõlas artikliga 4 või konkreetsete kontrollimeetodite kohta ettepanekute tegemist kooskõlas artikliga 8.

*Artikkel 16*

**Rahastamiskorra aruanne**

1. Komisjon esitab kolme aasta jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Aruandes käsitletakse järgmist:

a) zoonooside ja zoonootiliste mõjurite tõrjeks võetavate meetmete rahastamiseks ühenduse ja siseriiklikul tasandil kehtiv kord; ja

b) sellise korra mõju nende meetmete tõhususele.

3. Vajaduse korral lisab komisjon aruandele asjakohased ettepanekud.

4. Liikmesriigid annavad komisjonile viimase taotluse korral kogu vajaliku abi aruande ettevalmistamiseks.

VIII PEATÜKK

**ÜLD- JA LÕPPSÄTTED**

*Artikkel 17*

**Ühenduse kontrollid**

1. Komisjoni eksperdid koostöös liikmesriikide pädevate asutustega viivad läbi kohapealseid kontrolle, et veenduda käesoleva määruse, selle alusel vastu võetud eeskirjade ja mis tahes kaitsemeetmete ühtses kohaldamises. Liikmesriik, mille territooriumil kontrollimine toimub, tagab ekspertidele kogu vajaliku abi nende ülesande täitmiseks. Komisjon teavitab pädevaid asutusi kontrollide tulemustest.

▼M5

2. Käesoleva artikli rakendamise praktiline kord, eelkõige pädevate riigiasutustega koostööd reguleerivad eeskirjad, sätestatakse vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

▼B

*Artikkel 18*

**Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda hakatakse kohaldama kuus kuud pärast selle jõustumist.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

▼B

*I LISA*

**Konkreetsed zoonoosid ja zoonootilised mõjurid, mille esinemistiheduse vähendamiseks tuleb kehtestada ühenduse eesmärgid kooskõlas artikliga 4**

| 1. Zoonoos või zoonootiline mõjur | 2. Loomapopulatsioon | 3. Toiduahela etapp | 4. Eesmärgi kehtestamise lõppkuupäev (*) | 5. Proovide võtmisega alustamise kuupäev |
|---|---|---|---|---|
| Kõik terviseohutuse seisukohalt olulised salmonella serotüübid | *Gallus gallus* liigi aretuskarjad | Esmatootmine | ►M1 18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumiskuupäeva. ◄ | 18 kuud pärast 4. tulbas märgitud kuupäeva |
| Kõik terviseohutuse seisukohalt olulised salmonella serotüübid | Munevad kanad | Esmatootmine | 24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva. | 18 kuud pärast 4. tulbas märgitud kuupäeva |
| Kõik terviseohutuse seisukohalt olulised salmonella serotüübid | Broilerid | Esmatootmine | 36 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva. | 18 kuud pärast 4. tulbas märgitud kuupäeva |
| Kõik terviseohutuse seisukohalt olulised salmonella serotüübid | Kalkunid | Esmatootmine | 48 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva. | 18 kuud pärast 4. tulbas märgitud kuupäeva |
| Kõik terviseohutuse seisukohalt olulised salmonella serotüübid | Tapasigade karjad | Tapmine | 48 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva. | 18 kuud pärast 4. tulbas märgitud kuupäeva |
| Kõik terviseohutuse seisukohalt olulised salmonella serotüübid | Sigade aretuskarjad | Esmatootmine | 60 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva. | 18 kuud pärast 4. tulbas märgitud kuupäeva |

(*) Nende kuupäevade aluseks on oletus, et võrreldavad andmed esinemissageduse kohta on kättesaadavad vähemalt kuus kuud enne eesmägi kehtestamist. Kui sellised andmed ei ole kättesaadavad, lükatakse eesmärgi kehtestamise kuupäeva vastavalt edasi.

▼B

*II LISA*

## I LISAS LOETLETUD ZOONOOSIDE JA ZOONOOTILISTE MÕJURITE TÕRJE

### A. **Siseriiklike kontrolliprogrammide üldnõuded**

Programm peab arvestama asjaomase zoonoosi või zoonootilise mõjuri laadi ja konkreetset olukorda liikmesriigis. Programm peab:

a) määratlema programmi eesmärgi, võttes arvesse asjaomase zoonoosi või zoonootilise mõjuri olulisust;

b) vastama B osas sätestatud proovide võtmise miinimumnõuetele;

c) asjakohastes aspektides vastama C ja E osades sätestatud konkreetsetele nõuetele; ja

d) määratlema järgmised punktid:

1. *Üldosa*

1.1. Asjaomase zoonoosi või zoonootilise mõjuri esinemine liikmesriigis, koos eraldi viitega kooskõlas direktiiviga 2003/99/EÜ artikli 4 rakendatud seirete raames saadud tulemustele.

1.2. Geograafiline piirkond või, kui see on asjakohane, epidemioloogilised üksused, kus programmi hakatakse rakendama.

1.3. Asjaomaste pädevate asutuste struktuur ja organisatsioon.

1.4. Heakskiidetud laborid, kus programmi raames kogutud proove analüüsitakse.

1.5. Zoonoosi või zoonootilise mõjuri uurimisel kasutatavad meetodid.

1.6. Ametlikud kontrollimeetmed (sealhulgas proovide võtmise kavad) sööda, linnu- ja/või veisekarja tasandil.

1.7. Ametlikud kontrollimeetmed (sealhulgas proovide võtmise kavad) muudes toiduahela etappides.

1.8. Pädevate asutuste võetavad meetmed loomade või toodete suhtes, milles on avastatud zoonoose või zoonootilisi mõjureid, eelkõige rahvatervise kaitseks; ja mis tahes võetavad ennetusmeetmed, näiteks vaktsineerimine.

1.9. Asjaomased siseriiklikud õigusaktid, sealhulgas mis tahes siseriiklikud sätted artikli 1 lõike 3 punktis b viidatud tegevuste kohta.

1.10. Mis tahes rahaline abi toidu- ja söödakäitlejatele siseriikliku kontrolliprogrammi raames.

2. *Toidu- ja söödakäitlejatest, keda programm hõlmab*

2.1. Kõnesoleva liigi ja selle saaduste tootmisstruktuur.

2.2. Sööda tootmisstruktuur.

2.3. Häid karjakasvatustavasid käsitlevad juhised või muud juhtnöörid (kohustuslikud või vabatahtlikud), milles määratletakse vähemalt järgmine:

— hügieenimeetmed põllumajandusmajandites,

— meetmed loomade, sööda, joogivee, majandites töötavate inimeste kaudu levivate nakkuste vastuvõtu ennetamiseks ja

— hügieeninõuded loomade vedamisel majandist välja ja sinna tagasi.

2.4. Põllumajandusmajandite rutiinne veterinaarkontroll.

2.5. Majandite registreerimine.

2.6. Registrite pidamine majandites.

2.7. Lähetatavate loomadega kaasas olevad dokumendid.

2.8. Muud asjakohased meetmed loomade jälgitavuse tagamiseks.

▼B

B. **Proovide võtmise miinimumnõuded**

1. Pärast artiklis 5 viidatud asjakohase kontrolliprogrammi heakskiitmist tuleb toidukäitlejatel korraldada proovide võtmine ja analüüsimine I lisa 1. tulbas loetletud zoonooside ja zoonootiliste mõjurite esinemise kontrollimiseks, võttes arvesse proovide võtmise miinimumnõudeid, mis on sätestatud järgmises tabelis.

| 1. 1. Zoonoos või zoonootiline mõjur | 2. 2. Loomapopulatsioon | 3. 3. Tootmisetapid, mida proovide võtmine peab hõlmama |
|---|---|---|
| Kõik terviseohutuse seisukohalt olulised salmonella serotüübid | *Gallus gallus* liigi aretuskarjad: | |
| | — tarbekarjad | — ühepäevased tibud<br>— neljanädalased tibud<br>— kaks nädalat enne munemisetappi või munemisüksusse viimist |
| | — täiskasvanud aretuskarjad | — munemisperioodi kestel igal teisel nädalal |
| Kõik terviseohutuse seisukohalt olulised salmonella serotüübid | Munevad kanad: | |
| | — tarbekarjad | — ühepäevased tibud<br>— noorkanad kaks nädalat enne munemisetappi või munemisüksusse viimist |
| | — munevad karjad | — munemisperioodi kestel igal 15. nädalal |
| Kõik terviseohutuse seisukohalt olulised salmonella serotüübid | Broilerid | — tapmisele viidavad linnud (*) |
| Kõik terviseohutuse seisukohalt olulised salmonella serotüübid | Kalkunid | — tapmisele viidavad linnud (*) |
| Kõik terviseohutuse seisukohalt olulised salmonella serotüübid | Seakarjad:<br>— aretussead<br>— tapasead | — tapmisele viidavad loomad või rümbad tapamajas<br>— tapmisele viidavad loomad või rümbad tapamajas |

(*) Proovide analüüsitulemused peavad teada olema enne loomade tapamajja lähetamist.

2. Punktis 1 sätestatud nõuded, ilma et see piiraks ühenduse õigusaktide nõudeid, mis käsitlevad tapaeelset kontrolli.

3. Analüüsi tulemus tuleb registreerida, lisades järgmise teabe:

   a) proovide võtmise kuupäev ja koht ja

   b) linnu-/loomakarja identifitseerimine.

4. Immunoloogilist testimist ei ole lubatud kasutada, kui loomi on vaktsineeritud, välja arvatud kui on tõendatud, et kasutatud vaktsiin ei sega rakendatava kontrollimeetodi kasutamist.

▼M4

C. **Erinõuded liigi *Gallus gallus* aretuskarjade ja aretuskalkunite kohta**

1. Punktides 3–5 sätestatud meetmeid tuleb rakendada iga kord, kui B osaga kooskõlas või vastavalt komisjoni määruste (EÜ) nr 1003/2005 ([1]) ja (EÜ) nr 584/2008 ([2]) lisades sätestatud kontrollikavadele võetud proovide analüüs

([1]) ELT L 170, 1.7.2005, lk 12.
([2]) ELT L 162, 21.6.2008, lk 3.

▼M4

viitab *Salmonella enteritidis*'e või *Salmonella typhimurium*'i esinemisele liigi *Gallus gallus* aretuskarjas või aretuskalkunitel punktis 2 sätestatud asjaoludel.

▼B

2. a) Kui pädev asutus on B osaga kooskõlas võetud proovide analüüsimeetodi heaks kiitnud, võib asutus nõuda, et rakendataks punktides 3–5 sätestatud meetmed, kui sellise analüüsiga tuvastatakse *Salmonella enteritidis*'e või *Salmonella typhimurium*'i esinemine.

   b) Muul juhul tuleb punktides 3–5 sätestatud meetmed rakendada iga kord, kui pädev asutus kinnitab *Salmonella enteritidis*'e või *Salmonella typhimurium*'i esinemise kahtlust, mis on tekkinud B osaga kooskõlas võetud proovide analüüsil.

3. Sellest linnukarjast pärit haudumata munad tuleb hävitada.

   Selliseid mune võib siiski kasutada inimtoiduks, kui neid töödeldakse viisil, mis tagab *Salmonella enteritidis*'e ja *Salmonella typhimurium*'i kõrvaldamise kooskõlas toiduhügieeni käsitlevate ühenduse õigusaktidega.

4. Kõik linnud selles karjas, sealhulgas ühepäevased tibud, tuleb tappa või hävitada, et minimeerida salmonella leviku ohtu. Tapmine peab toimuma kooskõlas toiduhügieeni käsitlevate ühenduse õigusaktidega. Selliste lindude saadusi võib inimtoiduks turule viia kooskõlas toiduhügieeni käsitlevate ühenduse õigusaktidega ja, pärast selle kohaldatavuse algust, E osaga. Kui sellised saadused ei ole ette nähtud inimtoiduks, tuleb need ära kasutada või hävitada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. oktoobri 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 1774/2002, millega sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaareeskirjad. ([1])

5. Kui haudemunad karjadest, kus *Salmonella enteritidis*'e või *Salmonella typhimurium*'i olemasolu on tõestatud, on ikka veel haudejaamas, tuleb munad hävitada või käsitada neid vastavalt määrusele (EÜ) nr 1774/2002.

▼M3

D. **Erinõuded munakanade karjade puhul**

1. Mune ei tohi kasutada inimtoiduks toidumunadena, kui need ei ole pärit ärieesmärgil peetavast munakanade karjast, mis on hõlmatud artikli 5 alusel loodud riikliku kontrolliprogrammiga ja mille suhtes ei kohaldata ametlikke piiranguid.

2. Mune, mis pärinevad teadmata tervisliku seisundiga linnukarjadest, mida kahtlustatakse nakatumises või mis on nakatunud *Salmonella* serotüüpidega, mida on võetud eesmärgiks vähendada, või mis on konkreetse toidutekkelise puhangu nakkusallikana inimeste seas kindlaks tehtud, võib kasutada inimtoiduks üksnes juhul, kui neid on töödeldud viisil, mis tagab toiduhügieeni käsitlevate ühenduse õigusaktide kohaselt inimeste tervist ohustavate kõikide *Salmonella* serotüüpide hävitamise.

   Munad, mis pärinevad teadmata tervisliku seisundiga linnukarjadest, mida kahtlustatakse nakatumises või mis on nakatunud *Salmonella* serotüüpidega, mida on võetud eesmärgiks vähendada või mis on tuvastatud konkreetse toidutekkelise puhangu nakkusallikana inimeste seas, tuleb

   a) liigitada B-klassi munadeks komisjoni määruse (EÜ) nr 557/2007 (milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1028/2006 (munade turustusnormide kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad) ([2]) artikli 2 lõike 4 määratluse kohaselt;

   b) tähistada komisjoni määruse (EÜ) nr 557/2007 artiklis 10 osutatud märgisega, mis eristab neid selgelt A-klassi munadest enne turuleviimist;

   c) ning nende munade viimine pakkimiskeskustesse on keelatud, välja arvatud juhul, kui pädev asutus peab muude linnukarjade munade võimaliku ristnakatumise vältimiseks võetud meetmeid piisavaks.

3. Nakatunud linnukarjadest pärit lindude tapmise või hävitamise korral tuleb võtta meetmeid, et vähendada zoonooside leviku riski nii palju kui võimalik. Tapmine peab toimuma kooskõlas toiduhügieeni käsitlevate ühenduse õigusaktidega. Selliste lindude saadusi võib inimtoiduks turule viia kooskõlas toiduhügieeni käsitlevate ühenduse õigusaktidega ja, pärast selle kohaldatavuse algust, E osaga. Kui sellised saadused ei ole ette nähtud inimtoiduks, tuleb need ära kasutada või hävitada kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1774/2002.

([1]) EÜT L 273, 10.10.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 808/2003 (EÜT L 117, 13.5.2001, lk 1).

([2]) ELT L 132, 24.5.2007, lk 5.

▼M3

4. Et välistada valepositiivsed esialgsed tulemused, võib pädev asutus kõrvaldada käesoleva osa punktis 2 sätestatud piirangud:

   a) kui direktiivi 2003/99/EÜ artikli 8 kohase toidutekkeliste nakkushaiguste puhangute epidemioloogilise uuringu tulemusel selgub, et munakanade kari ei ole nakkusallikas, mis ohustab inimesi munade ja munatoodete tarbimisel, ning

   b) kui linnukari on hõlmatud artikli 5 alusel kehtestatud riikliku kontrolliprogrammiga ja *Salmonella* serotüüpe, mida on eesmärgiks vähendada, ei ole kinnitatud pädeva asutuse tehtud järgmise proovivõtuprotokolliga:

      i) komisjoni otsuse 2004/665/EÜ artiklis 5 osutatud tehnilised nõuded (7 proovi); siiski tuleb analüüsiks koguda 25grammine osaproov igast väljaheitematerjalist ja tolmuproovist; kõiki proove tuleb analüüsida üksteisest eraldi,

      või

      ii) 300 linnu umbsoole ja munajuhade bakterioloogiline uuring

      või

      iii) igast linnukarjast 4 000 muna koore ja sisu bakterioloogiline uuring maksimaalselt 40munaliste kogumite kaupa.

   Lisaks punkti b kohasele proovivõtule kontrollib pädev asutus nende antibakteriaalsete ainete kasutamist, mis võivad mõjutada proovivõtu analüüsi tulemusi.

▼B

E. **Erinõuded värske liha osas**

1. 84 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist ei tohi I lisas loetletud loomadelt pärit värsket kodulinnuliha viia turule inimtoiduks, välja arvatud kui see vastab järgmistele kriteeriumitele:

   “Salmonella: 25 grammis ei leidu”.

2. 72 kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist sätestatakse selle kriteeriumi kohta üksikasjalikud eeskirjad artikli 14 lõikes 2 osutatud korras. Nendes määratletakse eelkõige proovide võtmise kavad ja analüütilised meetodid.

3. Lõikes 1 sätestatud kriteeriume ei kohaldata värskele kodulinnulihale, mis suunatakse tööstuslikuks kuumtöötlemiseks või muuks salmonellat kõrvaldavaks töötlemiseks kooskõlas toiduhügieeni käsitlevate ühenduse õigusaktidega.

▼B

*III LISA*

**Erikriteeriumid rahvatervise seisukohalt oluliste salmonella serotüüpide määramiseks**

Rahvatervise seisukohalt oluliste salmonella serotüüpide määramisel, millele rakendatakse ühenduse eesmärke, tuleb arvesse võtta järgmisi kriteeriume:

1. inimeste salmonelloosis EÜ seiresüsteemide kaudu kogutud andmete alusel kõige sagedamini esinevaid salmonella serotüüpe;
2. nakatumisteed (st serotüübi esinemist asjakohastes loomapopulatsioonides ja söödas);
3. kas mõni serotüüp ilmutab kiiret ja hiljuti ilmnenud võimet levida ja põhjustada inimeste ja loomade haigestumist;
4. kas mõni serotüüp ilmutab suurenenud virulentsust, nt invasiivsust, või vastupidavust inimnakkuste asjakohasele ravile.